

Særavtale om merutgiftsdekning, ulempe- og risikokompensasjon for Forsvaret

1. august 2022

Tom Simonsen
Direktør
Forsvarsstaben/J1

Særavtale om merutgiftsdekning, ulempe- og risikokompensasjon for Forsvaret

Metadata

KORTTITTEL:	Kompensasjonsavtalen
SIKKERHETSGRADERING:	Ugradert
HJEMMEL:	Tjenestetvistloven
GJELDER FOR:	Forsvaret
UTGIVER:	FST/J1
FAGMYNDIGHET:	FST/J1
FAGANSVAR:	FPVS
IKRAFTTREDELSE:	2022-08-01
FORRIGE VERSJON:	2015-01-01

Innhold

1 Innledning	5
1.1 AVTALEPARTER	5
1.2 INTENSJON	5
1.3 AVTALENS LØPETID	5
1.4 AVTALENS OMFANG OG STATUS	5
1.5 AVTALENS GRUNNLAG	5
1.6 FORVALTNING AV AVTALEN	6
1.7 OPPLÆRING I KOMPENSASJONSAVTALEN	6
1.8 FORSTÅELSE AV AVTALEN - TVIST	6
1.9 SIVIL STATUS	6
1.10 GODTGJØRING I FORBINDELSE MED PERMISJONER	6
2 Definisjoner	6
2.1 INTENSJON	6
2.2 BOLIG	6
2.2.1 Selvstendig bolig	6
2.2.2 Uselvstendig bolig	7
2.3 DAG	7
2.4 DYKKING	7
2.5 ARBEID UNDER TRYKK	7
2.6 FORSØRGER/FORSØRGELSESBYRDE	7
2.7 HJEMMEHAVN	7
2.8 HUSSTAND	7
2.9 KLESGODTGJØRING	7
2.10 KVARTER/MESSE/KOST	7
2.11 NATURLIG BOOMRÅDE	8
2.12 SAMBOERSKAP	8
2.13 TJENESTEDISTRIKT	8
2.14 TJENESTESTED	8
2.15 TJENESTEREISER	8
2.16 TO HUSHOLDNINGER	8
2.17 TO-BESETNINGSFARTØY	8
3 Ulempegodtgjøring	9
3.1 FLYTTEBONUS	9
3.1.1 Flyttebonus i fm tjeneste i utlandet	9
3.2 KOMPENSASJONSORDNING FOR SÆRLIG ULEMPE IFM RUTINEMESSIGE OPPDRAG MED OVERNATTING VED FORSVARETS ANLEGG	9
3.3 SJØTJENESTETILLEGG	9
3.4 UTILFREDSSTILLENDENDE KVARTER	10
3.4.1 Definisjon og avgrensning	10
3.4.2 Utilfredsstillende kvarter som følge av uforutsette situasjoner	10
3.4.3 Kompensasjon	10
4 Risiko	10
4.1 SÆRLIG RISIKOFYLT ARBEID	10
4.1.1 Risiko nivå 1	10
4.1.2 Risiko nivå 2	11
4.1.3 Eksplosivryddekompetanse (EOD) beredskapstillegg for personell disponert for oppdrag	11
4.1.4 Risikotillegg for redningspersonell	11
4.2 FLYBESETNINGSTILLEGG	11
4.2.1 Unntak	11

5 Utgiftskompensasjon	12
5.1 SÆRSKILT VED FLYTTING AV TJENESTESTED	12
5.2 DOKUMENTASJONSKRAV	12
5.3 KOST OG KVARTER VED SJØTJENESTE	12
5.4 KOST OG KVARTER UNDER PÅLAGT TJENESTE.....	12
5.5 TJENESTEREISER	12
5.5.1 Tjenestereiser innenlands utover 28 døgn	12
5.5.2 Tiltredelse- og fratredelsereiser.....	12
5.6 ENDRET TJENESTESTED - ØKONOMISKE VILKÅR.....	13
5.6.1 Generelt.....	13
5.6.2 Fri kost for pendlere	13
5.6.3 Pendlerreiser.....	13
5.6.4 Spesielle bestemmelser	14
5.7 TILLEGG, GODTGJØRINGER OG YTELSER VED TJENESTEGJØRING, SKOLER OG KURS I UTLANDET	14
5.7.1 Sjøtjeneste på utenlandsk fartøy	15
5.7.2 Tjeneste i NATO - staber mv.....	15
5.7.3 Tjeneste og skoler/kurs under 6 måneder	15
5.7.4 Tjeneste og skoler/kurs fra og med 6 måneder	15
5.7.5 Lagringsutgifter ved opphold i utdanning i utlandet.....	15
5.7.6 Flytting internt i utlandet.....	15
5.7.7 Fri hjemreise ved fartøytjeneste i utlandet.....	15
5.8 FLYTTING	15
5.8.1 Generelt.....	15
5.8.2 Flytting av husstand etter avdød tilsatt med pålagt endret tjenestested	16
5.8.3 Flytting før ny beordring/endring av tjenestedistrikt foreligger	16
5.8.4 Flytting til ønsket bosted	16
5.8.5 Flytting i forbindelse med fratreden	16
5.8.6 Forsendelse ved tiltredelse	16
5.8.7 Tvungen flytting	17
5.8.8 Flytting inn/ut av Forsvarets leiebolig ved nådd maksperiode	17
5.8.9 Lagring av eiendeler når militær bolig ikke kan skaffes.....	17
5.8.10 Militær bolig ikke innflyttingsklar	17
5.8.11 Flyttereise	17
5.9 RETTIGHETER ETTER TJENESTE I UTLANDET.....	18
5.10 ANDRE GODTGJØRINGER.....	18
5.10.1 Tilsatte med uniformsplikt	18
5.10.2 Tilsatte uten uniformsplikt.....	19
5.10.3 Tilskudd til tjenestedrakt/tilsvarende for tros- og livssynstilsatte.....	19
5.10.4 Klesgodtgjøring	19
5.10.5 Utgifter til omsorgsarbeid.....	19
5.11 SKOLEMATERIELL	19
5.11.1 Elever og stipendiater ved sivile skoler	19
6 Ikrafttredelse	20
7 Vedlegg 1 Satstabell uniformsgodtgjørelse	21
7.1 UNIFORMSGODTGJØRELSE FOR HÆREN - SATSER	21
7.2 UNIFORMSGODTGJØRELSE FOR SJØFORSVARET- SATSER	21
7.3 UNIFORMSGODTGJØRELSE FOR LUFTFORSVARET- SATSER.....	21

1 Innledning

1.1 Avtaleparter

Særavtale om merutgiftsdekning, ulempe- og risikokompensasjon for Forsvaret (kompensasjonsavtalen) er en avtale mellom Forsvarsstaben som arbeidsgiverpart og Befalets fellesorganisasjon, Krigsskoleutdannede offiserers landsforening, Norges offisers- og spesialistforbund, Norsk tjenestemannslag Forsvar, Parat forsvar, Den norske tannlegeforening, Den norske veterinærforening, Norges ingeniør- og teknologorganisasjon, Norges farmaceutiske forening, Norges juristforbund, Norsk psykologforening, Samfunnsviterne, Samfunnsøkonomene, Legeforeningen og Teknisk-naturvitenskapelig forening som arbeidstakerparter.

1.2 Intensjon

Der Forsvaret påfører den tilsatte merutgifter, ulempe og risiko utover det som kan forventes, søker partene å kompensere dette på en økonomisk og hensiktsmessig måte.

Forsvaret står i en særstilling i Staten på bakgrunn av disponering- og beordringssystemet og vår geografiske spredte tilstedeværelse i både inn- og utland.

Et stort antall tilsatte endrer tjenestested flere ganger i karrieren. De opplever ulemper og belastninger med hyppig og/eller lengre fravær fra hjemmet med bakgrunn i tjenesteoppdrag i inn- og utland.

Partene ser at det er behov for incentiver, spesielt rettet mot flytting og pendling, for å stimulere til rett kompetanse til rett sted og rett tid. Det er også behov for å imøtekomme den tilsattes behov for balanse mellom arbeids- og familieliv.

Tjenesten i Forsvaret innebærer til tider en risiko utover det som kan forventes. Økonomiske incentiver vil ikke i seg selv kompensere for denne risikoen, men partene erkjenner denne risikoen gjennom en økt økonomisk verdsettelse av den enkelte aktivitet.

1.3 Avtalens løpetid¹

Denne avtalen gjelder fra 01.08.2022 til og med 31.07.2024. Den forlenges automatisk med ett år av gangen, dersom ikke en av partene sier den opp. Avtalen kan sies opp med 3 måneders varsel.

1.4 Avtalens omfang og status

Kompensasjonsavtalen er en særavtale som ikke omfattes av hovedtariffavtalene og øvrige sentrale særavtaler, og kan ikke fravikes ved en annen avtale inngått ved den enkelte avdeling.

Avtalen regulerer godtgjøringer og kompensasjon for utgifter, merutgifter og risiko for tilsatte i Forsvaret.

Avtaler inngått på lokalt nivå før eller etter iverksetting av kompensasjonsavtalen og som er i strid med denne vil være ugyldige.²

Det påligger et ansvar hos den enkelte DIF om å gjøre seg kjent med kompensasjonsavtalen, slik at man holder seg innenfor avtalte rammer.

1.5 Avtalens grunnlag

Kompensasjonsavtalen bygger på sentralt inngåtte avtaler og Forsvarets eget regelverk. Særvilkår i forhold til sentrale avtaler er innarbeidet i kompensasjonsavtalen.

Dersom styrende sentrale avtaler endres i avtaleperioden kan partene, uten formell oppsigelse, oppta forhandlinger om endringer i de berørte deler av kompensasjonsavtalen. Sentrale avtalers virkningstidspunkt legges til grunn ved endring.

---

¹ Tjenestetvistloven § 12

² Tjenestetvistloven § 13

1.6 Forvaltning av avtalen

Forsvarssjefen (FSJ) har delegert avgjørelsesmyndigheten innen denne avtale til DIF-nivå. Avgjørelsesmyndigheten skal ligge innenfor kompensasjonsavtalen, lover, sentrale avtaler og øvrige bestemmelser og retningslinjer.³

Avtalen forvaltes av FPVS.

Kompensasjonsavtalen er en tariffavtale, og avgjørelser tatt med hjemmel i denne avtale er ikke å regne som enkeltvedtak og kan derfor ikke påklages.⁴

1.7 Opplæring i kompensasjonsavtalen

Forsvarssjefen har gjennom sine ansvarlige sjefer plikt til å gi opplæring i kompensasjonsavtalen til alle tilsatte som anvender denne avtalen som arbeidsgivers representant.

1.8 Forståelse av avtalen - tvist

Partene på alle nivå har en gjensidig plikt til å påse at forvaltning av kompensasjonsavtalen skjer etter avtalens intensjon og ordlyd.

Ved uenighet om forståelsen fremsendes saken til FPVS som kaller inn partene til tolkningsmøte. Resultatet av dette møtet skal legges til grunn for videre forvaltning.⁵

1.9 Sivil status

Det er den til enhver tid gjeldende sivile status for den tilsatte som legges til grunn for godtgjøringer i kompensasjonsavtalen, med unntak av flyttebonus.

Den tilsatte plikter selv å melde fra om endring av sivil status.

1.10 Godtgjøring i forbindelse med permisjoner

Tilsatte som får permisjon med lønn beholder godtgjøringer hjemlet i kompensasjonsavtalen.

Tilsatte som får permisjon uten lønn beholder ikke godtgjøringer hjemlet i kompensasjonsavtalen. Ved gjeninntreden i tjeneste, vil tidligere innvilgede godtgjøringer videreføres. Eventuelle tidsbegrensninger for godtgjøringer skal ikke inkludere permisjonstiden uten lønn.

Ved endring av tjenstedistrikt ved gjeninntreden anses dette som en ordinær beordring. Godtgjøringer som er opphørt, men tidligere gitt på grunn av overgangsregler, vil ikke gis etter gjeninntreden.

For tilsatte som har permisjon etter HA eller permisjon for å utføre offentlige verv, vises det til HA's bestemmelser.

2 Definisjoner

2.1 Intensjon

Partenes intensjon med dette kapittel er å definere de viktigste ord og betegnelser som benyttes i kompensasjonsavtalen. Samtidig har en forsøkt å harmonisere definisjonene med lovverk, sentrale avtaler/reglementer/-regulativer.

2.2 Bolig

2.2.1 Selvstendig bolig

Som selvstendig bolig regnes hus eller leilighet som:⁶

- a. har minst 30 kvadratmeter (kvm) primærrom, og
- b. har innlagt vann og avløp, og

---

³ Tjenestetvistloven § 13

⁴ Forvaltningsloven § 3

⁵ Tjenestetvistloven § 11

⁶ Folkeregisterforskriften § 5-3-4 og forskrift til skatteloven § 3-1-4

- c. pendleren eier eller disponerer for et tidsrom som må forutsettes å få en varighet av minst ett år, og
- d. pendleren er folkeregistrert adresse i boligen og har tilgang til alle ukens dager.

I boenheter der det bor mer enn en person, er kravet til areal av primærom 30 kvm tillagt 20 kvm for hver ytterligere beboer over 15 år i boenheten.

Dersom flere deler en større boenhet, kan eget disponert rom tillegges relativ andel av fellesrom for å oppnå kravet til 30 kvm.

Foreldrehjem kan ikke anses som selvstendig bolig.

For gifte/samboende med felles folkeregistrert bostedadresse i bolig på under 50 kvm, kan avvik på inntil 5 kvm godkjennes som sidestilt med selvstendig bolig i forhold til rettigheter etter denne avtale.

2.2.2 Uselvstendig bolig

Boliger som ikke er selvstendige, regnes som uselvstendige boliger.

Militært hybelbygg/ kvarter med adgang til felles kjøkken eller felles messe regnes som uselvstendig bolig.

2.3 Dag

Med dag forstås kalenderdag i tiden mellom kl. 0000 og kl. 2400.

2.4 Dykking

All virksomhet der mennesker er utsatt for det omgivende vannets trykk og tilføres pustegass.

2.5 Arbeid under trykk

Tilsatte som oppholder seg ved et omgivende trykk > 300 millibar (0,3 bar) over atmosfæretrykket på stedet.

2.6 Forsørger/forsørgelsesbyrde

For at barn skal anses som forsørget må de være under 18 år. Barn i skole-/studiesituasjon anses som forsørget til og med det kalenderåret de fyller 20 år, når de inngår som den tilsattes husstandsmedlemmer.

Enslige med forelderrett og forsørgeransvar defineres som forsørger dersom den forsørgede har bostedsadresse hos den tilsatte .

2.7 Hjemmehavn

Betyr i kompensasjonsavtalen fartøyets geografiske tilhørighet slik det er bestemt for hvert enkelt fartøy.

2.8 Husstand

Husstand omfatter i tillegg til hovedperson; ektefelle/samboer og deres felles barn, særkullsbarn eller fosterbarn inntil fylte 20 år som har samme bopel (adresse iht. Folkeregisteret). Ved samlivsbrudd opprettholder den ansattes barn inntil fylte 20 år rettigheter som husstand.

2.9 Klesgodtgjøring

Klesgodtgjøring er kompensasjon for nødvendige anskaffelser og vedlikehold av klær til personell som har spesiell tjeneste som krever selskapsantrekk eller ikke obligatoriske uniformseffekter.

2.10 Kvarter/Messe/Kost

Med kvarter forstås militært administrert eller tilvist losji som tilfredsstillende reglene om kvarterstandard.⁷

---

⁷ Vedlegg 5 – Bestemmelser om kvarterstandard for Forsvaret

Med messe forstås militært administrert eller anvist spisested som tilfredsstillende arbeidstilsynets regler for spiserom.⁸

Med kost forstås tre måltider fordelt på frokost, lunsj og middag.⁹

2.11 Naturlig boområde

Med naturlig boområde forstås det sted som den tilsatte bor i og tar sin døgnhvile. Det skal også være i slik avstand fra tjenestestedet at det er mulig å reise frem og tilbake daglig.

2.12 Samboerskap

Samboerskap krever at to personer har levd sammen i ekteskapslignende forhold, og at de i Folkeregisteret er registrert med felles adresse de siste ni måneder. Dersom samboerne har felles barn frafaller kravet til ni måneder, men de må ha felles adresse.

Felles barn er enten egne biologiske barn, felles adoptivbarn eller fosterbarn som begge har ansvaret for.

Tilsatte som er samboere med studenter, eller selv er studenter og har fått avslag på bostedsendring av Folkeregisteret, kan fremme søknad til FPVS om å få godkjent samboerskap.

Samboerskap opphører når partene ikke lenger bor sammen eller ikke opprettholder felles adresse.

Tilsatte er pliktig å straks melde fra om alle endringer som har vært avgjørende for godkjenning av samboerskapet. Dersom den tilsatte likevel har fått ytelse hjemlet i samboerskap etter at samboerskapet har opphørt, skal disse snarest tilbakebetales.

Den tilsatte har selv ansvar for å ta de nødvendige skritt for å melde flytting og dokumentere sitt bosted.

2.13 Tjenestedistrikt

Med tjenestedistrikt menes den geografiske utstrekning av et eller flere tjenestesteders samlede etablissementer (kontorsted, lager, depot, skytebaner, øvingsplasser, mv).

Tjenestedistriktets utstrekning beregnes normalt på grunnlag av veilengde 50 km fra tjenestestedet/hjemmebasen og baseres på det sted den tilsatte har sitt daglige virke.

Strekning over vann beregnes på samme måte hvor båt/ferje kan nyttes.

Sjøtjeneste defineres som eget tjenestedistrikt.

2.14 Tjenestested

Med tjenestested menes personellens arbeidssted/kontorsted/fartøy hvor personellet har sitt daglige virke.

2.15 Tjenestereiser

Beordret reise og oppdrag for statens regning i inn- og utland.¹⁰

2.16 To Husholdninger

Med to husholdninger menes at den tilsatte har bosted både i registrert hjemkommune og utenfor, og av den grunn vil ha merutgifter.

Den tilsatte plikter å straks melde fra om alle endringer vedrørende boforhold.

Krav til bostedsbevis ved beordringstidspunktet vil legges til grunn i søknadsbehandling.

2.17 To-besetningsfartøy

To-besetningsfartøy er fartøy som har to besetninger eller tilsvarende, og der tjenesten er organisert slik at den tilsatte ikke har tjenestegjøring på land, og derfor er enten om bord eller hjemme/fritid. Sjøforsvarsstaben definerer hvilke fartøy dette gjelder.

---

⁸ Arbeidsplassforskriften § 3-5

⁹ SPH pkt. 9.2.9 § 9 – Særavtale om dekning av utgifter til reise og kost innenlands

¹⁰ SPH pkt. 9.2.2 § 2 - Særavtale om dekning av utgifter til reise og kost innenlands

3 Ulempegodtgjøring

3.1 Flyttebonus

Flyttebonus utbetales til tilsatte som er gitt beordring for ett år eller mer, dersom de flytter fra selvstendig bolig til selvstendig bolig i det nye tjenestestedets naturlige boområde.

Flyttebonus gis i inntil 5 år fra beordringsdato som en månedlig kompensasjon basert på følgende:

- Flytting fra Sør- til Nord-Norge for gifte/samboere: kroner 4500,-.
- Flytting fra Sør- til Nord-Norge for enslige: kroner 2500,-.
- Flytting fra Nord- Til Sør-Norge og internt i landsdelene* for gifte/samboere: kroner 2000,-.
- Flytting fra Nord- Til Sør-Norge og internt i landsdelene* for enslige: kroner 1000,-.

* Ved ny beordring internt i Nord-Norge før det har gått 5 år, opprettholdes den høye satsen ut opprinnelig innvilget periode, for deretter gå over til lav sats resterende tid.

Det er krav til at den tilsatte både har tiltrådt stilling og gjennomført flytting før utbetalingene starter.

For at flyttebonusen skal utbetales må flyttekostnader være dekket av Forsvaret. Når flytting ikke er dekket av Forsvaret kan flyttebonus allikevel gis der hjemmel for dekning av flytting etter denne avtale kan dokumenteres.

Det tilstås kun én flyttebonus per husstand. Dersom begge i en husstand har rett til flyttebonus, skal begge ved samlivsbrudd tilkomme samme flyttebonus ut innvilget periode. Dette forutsetter at øvrige vilkår oppfylles.

Når flyttebonus utbetales, bortfaller retten til pendling, dog ikke reiser for tilsatte med samværs- og besøksrett for barn¹¹.

Tilsatte som har fast bosted utenfor Norge gis flyttebonus ved beordring og returflytting til Norge.

Følgende medfører ikke flyttebonus:

- Beordring til tjeneste/utdanning i utlandet.
- Første gangs beordring.
- Flytting til eller fra uselvstendig bolig.
- Flytting mindre enn ett år før beordringens utløp.

3.1.1 Flyttebonus i fm tjeneste i utlandet

Dersom den tilsatte tjenestegjør i utlandet uten å endre bosted, opprettholdes flyttebonus for innvilget periode.

3.2 Kompensasjonsordning for særlig ulempe ifm rutinemessige oppdrag med overnatting ved Forsvarets anlegg

Tilsatte på rutinemessige oppdrag ved Forsvarets anlegg, som grunnet oppdragets art ikke kan tilbys tilfredsstillende kvarter, skal gis en særlig kompensasjon. Det er en døgnstøttsats tilsvarende ulegitimert nattillegg tillagt 20 %.¹²

Dette omfatter kvarter som ikke er klargjort for innkvartering, der hvor den tilsatte selv må forestå renhold eller klargjøring av kvarteret. Den enkelte DIF må utarbeide oversikt over lokasjoner som omfattes av dette punkt.

Denne kompensasjonen utbetales ikke i tillegg til kompensasjon for utilfredsstillende kvarter.

3.3 Sjøtjenestetillegg

Tilsatte beordret til sjøtjeneste tilstås et omforent tillegg pr mnd i beordringsperioden. Tillegget er ment å kompensere for den generelle ulempe som er forbundet med slik tjeneste, herunder kvarterstandard og fravær fra hjemmet.

Sjøforsvaret fastsetter hvilke stillinger som er å anse som sjøtjeneste etter dette punkt.

---

¹¹ Pkt. 5.6.3.1

¹² SPH pkt. 9.2.10 § 10 - Særavtale om dekning av utgifter til reise og kost innenlands

Det omforente ulempe tillegg differensieres i tre nivåer.

Nivå 1: Tilsatte på ubåt, Skjold-klassen og stridsbåt 90N gis et tillegg på kroner 3700,- pr mnd for beordringenes varighet.

Nivå 2: Tilsatte på fregatt, Alta- og Oksøy-klasse gis et tillegg på kroner 3100,- pr mnd for beordringenes varighet.

Nivå 3: Tilsatte på kystvaktfartøy, K/S Norge, KNM Maud, Reine-klassen, Nærøy-klassen og øvrige fartøyer gis et tillegg på kroner 2750,- pr mnd for beordringenes varighet.

Tilsatte som beordres på enkeltoppdrag som medfører innkvartering ombord på fartøyer listet over, tilstås et omforent tillegg pr dag i beordringsperioden.

3.4 Utilfredsstillende kvarter

3.4.1 Definisjon og avgrensning

Arbeidsgiver skal tilby tilfredsstillende kvarter til de som har krav på dette, samt tilrettelegge for transport der dette er hensiktsmessig. Kvarter beliggende mer enn 50 km eller en times reisetid fra tjenestested anses som utilfredsstillende.

Dersom arbeidsgiver tilbyr tilfredsstillende kvarter utenfor militær garnison, men den tilsatte selv ønsker å overnatte i utilfredsstillende kvarter i militær garnison eller annet sted, utbetales kompensasjon for utilfredsstillende kvarter.

Kompensasjon for utilfredsstillende kvarter skal gis til brukerkategori fastsatt i bestemmelser om kvarterstandard for Forsvaret¹³. Kompensasjon skal også gis ved programmert hvile etter unntaksaktivitet, der Forsvaret stiller militær eller sivil innkvartering til disposisjon som ikke tilfredsstillende kvarterstandardbestemmelsene.

3.4.2 Utilfredsstillende kvarter som følge av uforutsette situasjoner

Dersom det oppstår noe uforutsett som svekker standarden på kvarteret, skal den tilsatte tilbys annet kvarter. Dersom dette ikke er mulig, skal det gis kompensasjon for utilfredsstillende kvarter.

3.4.3 Kompensasjon

Dersom Forsvaret ikke kan tilby tilfredsstillende kvarter, skal det utbetales en kompensasjon per overnatting i utilfredsstillende kvarter med gjeldende sats for ulegitimert nattillegg.¹⁴

Det gis ikke kompensasjon for utilfredsstillende kvarter ved unntaksaktivitet beskrevet i Bestemmelser om kvarterstandard i Forsvaret.¹⁵

4 Risiko

4.1 Særlig risikofyllt arbeid

Spesiell og sporadisk risiko utover det som er kompensert i stillingens hovedlønn, kompenseres per gang, døgn eller måned etter dette punkt.

Fagansvarlige/styrkesjefer gis fullmakt til å utarbeide utfyllende retningslinjer for tilståelse av risikotilleggene innen eget fagområde.

Når følgende aktiviteter er beordret og utføres, gis kompensasjon etter punkter under:

4.1.1 Risiko nivå 1

Tillegg etter nivå 1 er kroner 400,-. Dette gis kun når aktiviteten gjennomføres og en gang pr døgn.

- ABC-vernpersonell/tilsvarende ved behandling av skarpe kjemiske eller biologiske stridsmidler
- Hydrazinpersonell, autorisert personell ved arbeid med Hydrazin/flytende oksygen der det kreves verneutstyr som drakt og frisklufts/vernemaske.

¹³ Bestemmelser om kvarterstandard for Forsvaret

¹⁴ SPH pkt. 9.2.10 § 10 - Særavtale om dekning av utgifter til reise og kost innenlands

¹⁵ Bestemmelser om kvarterstandard for Forsvaret

- Søk etter eller uskadeliggjøring av landminer og sjøminer.
- Søk etter eller uskadeliggjøring av sprenglegemer på militært område iht Reglement for eksplosivrydding i Forsvaret – Eksplosivrydding i skyte- og øvingsfelt (REF-SØF)
- Særlig risikobetont arbeid med raketter/missiler/smarte bomber, herunder testing, adskillelse og sammensetting
- Dykking, herunder også dykking i trykk- /oppstigningstank ned til og med 39 meter. Ved dykking dypere enn 39 meter doubles satsen.
- Røykdykking under trening, kurs og øvelse
- Heisoppdrag med helikopter
- Fallskjermhopping
- Prøvekjøring av jetmotor
- Skifting av mastelyspærer og vedlikeholds- montasjearbeid i master og kraner i høyde over 7 meter (gjelder ikke arbeid i heislift)
- Risikobetont bording av andre fartøy ved bruk av lettbåter i sjøen
- Militære livvakter under livvaktoppdrag

4.1.2 Risiko nivå 2

Tillegg på kroner 2000,- gis per gang, når gjennomført, i følgende angitte tilfeller:

- Når det benyttes annen EOD-prosedyre enn beskrevet i reglement for eksplosivrydding i skyte- og øvingsfelt ved søk etter, eller uskadeliggjøring av, sprenglegemer på militært område.
- Ved uskadeliggjøring av ukjente sprenglegemer på sivilt område.
- Ved søk etter, eller uskadeliggjøring av, terrorbomber.
- Testflygning som krever utsjekk som prøveflyger I og IB.
- Testflygning som krever utsjekk som prøveflyger II.
- Røykdykking under skarpe oppdrag.

4.1.3 Eksplosivryddekompetanse (EOD) beredskapstillegg for personell disponert for oppdrag

Tilsatte som har sprengningssertifikat og stilles til disposisjon for FOH gis en av følgende kompensasjoner for å være i beredskap, avhengig av kompetanse:

- Sertifikatklasse 3A og C gis et fast tillegg på kroner 1500,- per måned.
- Sertifikatklasse 3D gis et fast tillegg på kroner 2400,- per måned.

4.1.4 Risikotillegg for redningspersonell

Redningspersonell som inngår i flybesetning og regelmessig utfører heisoppdrag med helikopter, gis et tillegg på kroner 3000,- pr måned.

Tillegg for heisoppdrag med helikopter etter pkt. 4.1.1 gis ikke i disse tilfellene.

4.2 Flybesetningstillegg

Tilsatte som fast inngår i en flybesetning, gis en kompensasjon på kroner 3400,- pr måned i beordringsperioden. Dette er ment å kompensere for den økte risiko som er forbundet med slik tjeneste. Det tilligger beordringsmyndigheten å fastsette hvilke stillinger som inngår i flybesetningen. Kompensasjonen opprettholdes under perfeksjoneringskurs av inntil fire måneders varighet.

Tilsatte som er beordret på enkeltoppdrag om bord gis en kompensasjon på kroner 115,- pr dag.

4.2.1 Unntak

Det gis ikke kompensasjon til transportfører eller personell som medfølger luftfartøyer under rene forflytninger/transport.

Det gis heller ikke til personell på bonuskontrakt/tilsvarende (Bjønnes) da dette er ivaretatt i kontrakten.

5 Utgiftskompensasjon

5.1 Særskilt ved flytting av tjenestested

Dersom en avdeling flytter til nytt tjenestestedistrikt, har alle tilsatte krav på utgiftskompensasjon etter dette kapittel.

5.2 Dokumentasjonskrav

Det er den tilsattes til enhver tid reelle arbeids- og reisesituasjon som skal legges til grunn for godtgjøring.

Den tilsatte plikter å kunne fremskaffe dokumentasjon for hvorfor han/hun skal gis kompensasjon etter denne avtale. Dokumentasjon skal gis arbeidsgiver på forespørsel.

5.3 Kost og kvarter ved sjøtjeneste

Fri skipskost og fritt kvarter om bord tilstås tilsatte som er beordret til tjeneste om bord på K/S Norge, KNM og K/V fartøyer. Som hovedregel skal kosten serveres og inntas om bord og fritt kvarter tilvises om bord.

5.4 Kost og kvarter under pålagt tjeneste

Tilsatte som er beordret til døgnbasert unntaksaktivitet:

- øvinger (innland og utland)
- repetisjonstjeneste
- observatørtjeneste
- stridsdommertjeneste
- inspeksjonstjeneste
- vaktjeneste (omfatter ikke beredskapsvakt utenfor tjenestestedet)

er ikke på tjenestereise, men gis følgende kompensasjon:

- fritt kvarter¹⁶
- fri kost, (når fri kost ikke er mulig, gis kompensasjon i henhold til satser i SPH.¹⁷)

5.5 Tjenestereiser

5.5.1 Tjenestereiser innenlands utover 28 døgn

Ved reiser innenlands hvor sammenhengende opphold på oppdragsstedet varer utover 28 døgn, skal reglene i punkt 5.6 følges fra og med det 29. døgn.

5.5.2 Tiltredelse- og fratredelsereiser

Tiltredelse- og fratredelsereiser i forbindelse med skifte av tjenestested godtgjøres etter satser i SPH.¹⁸

Tilsatte som benytter egen bil gis kost og nattillegg etter korteste reiserute i Norge, begrenset oppad etter egen tabell¹⁹ og avstand mellom gammelt og nytt tjenestested. Tilsatte (passasjer) som medfølger bilen, tilstås kost og nattillegg etter samme tabell, men gis ikke kompensasjon for andre reiseutgifter.

---

¹⁶ Vedlegg 5, Bestemmelser om kvarterstandard for Forsvaret

¹⁷ SPH pkt. 9.2.9 § 9 - Særavtale om dekning av utgifter til reise og kost innenlands eller pkt. 9.3.8 § 8- Særavtale om dekning av utgifter til reise og kost utenfor Norge

¹⁸ SPH pkt. 9.2- Særavtale om dekning av utgifter til reise og kost innenlands

¹⁹ Pkt. 5.8.11.3

5.6 Endret tjenestested - økonomiske vilkår

5.6.1 Generelt

Tilsatte som beordres/pålegges tjeneste ved nytt tjenestested gis kompensasjon i henhold til SPH²⁰ med følgende tilpasninger:

- Avtalens § 3 nr. 3 endres til: "Fra den 29. dagen og inntil 8 år"
- Avtalens § 4 endres til: ", i en overgangsperiode på inntil 8 år,"

Godtgjøring etter punkt 5.6 skal dekke merutgifter til kost/kvarter som påføres tilsatte etter beordring til annet tjenestedistrikt, dersom de opprettholder bostedsadresse i selvstendig bolig utenfor nytt tjenestedistrikt på beordringstidspunktet og pendler til denne boligen.

Dersom den tilsatte søker seg til nytt tjenestested etter 8 år, men arbeidsgiver stanser dette, forlenges rettighetene til fri kost og kvarter ut over 8 år.

5.6.2 Fri kost for pendlere

Tilsatte med pendlerstatus og krav på fri kost i inntil 8 år, gis godtgjøring for de dager vedkommende er på tjenestestedet.²¹ Pendlere uten husstand som tilbys messekost, tilkommer ikke fri kost.

5.6.3 Pendlerreiser

Tilsatte som dagpendler og er beordret til nytt tjenestedistrikt, men som ikke flytter, kompenseres for utgifter tilsvarende offentlig kommunikasjon og/eller rutegående transport mellom nytt tjenestested og hjem i inntil 8 år.

Tilsatte som ukependler gis inntil 30 reiser t/r per år i beordringens varighet. Ved kortere tjenestegjøring enn helt år, reduseres reiser tilsvarende.

Den tilsattes husstandsmedlemmer eller barn kan benytte pendlerreisene ved besøk til den tilsatte. Slike reiser går til fratrukk av det totale antallet på 30 reiser t/r per år.

Reiser opptjent i november og desember kan overføres til neste år.

Kost- og nattillegg dekkes ikke.

5.6.3.1 Samværs- og besøksreiser

Det gis inntil 20 reiser t/r per år for å opprettholde besøks- og samværsrett med egne barn under 20 år. Dersom barn under 5 år må følges, gis det ekstra reiser for dekke dette.

Den tilsatte velger om reiser benyttes for å reise til barnets hjem, eller om barnet reiser til den tilsatte. Dersom barnet bor hos den tilsatte, kan reiser benyttes til barnets andre hjem.

Dersom tilsatte har pendlerreiser, gis det ikke samværs- og besøksreiser.

Samværs- og besøksreiser opprettholdes frem til egne barn er 20 år.

5.6.3.2 Dekning av merutgifter til daglig reise mellom tilvist kvarter og nytt tjenestested

Tilsatte som beordres/pålegges tjeneste ved nytt tjenestested i nytt tjenestedistrikt, og som blir boende på hjemstedet (ukependlere) og gis fritt kvarter, får kompensert merutgifter til daglig reise mellom tilvist kvarter og nytt tjenestested. Dette gjelder ikke dersom arbeidsgiver besørger transport eller avstanden er under 4 kilometer.

Dokumenterte utgifter til reise mellom tilvist kvarter og tjenestested kan dekkes for en periode fra beordringstidspunkt og inntil 8 år. Utgiftene er begrenset oppad i henhold til SPH.²²

Tilsatte som tilbys kvarter mer enn 4 km fra tjenestestedet kan frasi seg dette og i stedet få kompensert for sivile leieutgifter, begrenset oppad av SPH.²³ Daglige reiseutgifter dekkes da ikke.

---

²⁰ SPH pkt. 9.7 – Særavtale om økonomiske vilkår ved endret tjenestested

²¹ SPH pkt. 9.7 § 3 underpunkt 3 a) – Særavtale om økonomiske vilkår ved endret tjenestested

²² SPH pkt. 9.7 § 4 – Særavtale om økonomiske vilkår ved endret tjenestested

²³ SPH pkt. 9.7 § 3 underpunkt 3 b) – Særavtale om økonomiske vilkår ved endret tjenestested

5.6.3.3 Opptjening av pendlerreiser ved fartøytjeneste

Ved annen fartøytjeneste enn to-besetningsfartøy, starter opptjening av pendlerreiser når fartøyet har minst 10 sammenhengende fraværsdøgn borte fra hjemmebase. Perioder med minst 10 fraværsdøgn kan akkumuleres.

5.6.3.4 Spesielt for tilsatte på to-besetningsfartøy i Sjøforsvaret

Tilsatte beordret til to-besetningsfartøy gis årlig inntil 30 reiser tur/retur fra tjenestested til bosted i Norge i forbindelse med besetningsbytte, og ved pålagt aktivitet ut over planlagt seiling og vaktplaner. Det kompenseres for dokumenterte reiseutgifter.

Kost- og nattillegg kompenseres ikke. Reisetid til fastlands-Norge skal inngå i den normale arbeidstiden.

Den tilsattes husstandsmedlemmer eller barn kan benytte tilsvarende reiser ved besøk til den tilsatte på sted for besetningsbytte i fastlands-Norge. Slike reiser går til fratrekk av det totale antallet på 30 reiser t/r per år.

Dersom reisen er under 50 km og en times reisetid til bosted, gis det ingen kompensasjon. Er det ikke tilgjengelig offentlig kommunikasjon, kompenseres faktisk transportutgift.

Tilsatte med bolig i utlandet får dekket utgifter begrenset oppad tilsvarende pendlere til bosted i utlandet.

Tilsatte på denne ordningen tilkommer ikke rettigheter etter pkt. 5.6., med følgende unntak;

Tilsatte på to-besetningsfartøy med selvstendig bolig mer enn 50 km fra midlertidig tjenestested på land, gis reiser tilsvarende pkt. 5.6.3 ved tjeneste på land for tjenesteoppdragets/beordringens varighet.

5.6.4 Spesielle bestemmelser

5.6.4.1 Tilsatte på disponeringsordningen som er gift/samboer med andre forsvarstilsatte

Der hvor den ene i et par får militær beordring til nytt tjenestested og dette medfører to husholdninger, kan de selv velge hvem som skal pendle.

Velger paret å flytte i forbindelse med den enes beordring/endring av tjenstedistrikt til det nye tjenstedets naturlige boområde, har den andre krav på pendlerrettigheter i forhold til eget tjensted.

5.6.4.2 Dekning av merutgifter til leie av sivil bolig

Tilsatte som flytter til nytt tjenstedistrikt og er søknadsberettiget i henhold til pkt. 5.6.1 til militær bolig, og arbeidsgiver ikke kan tilby dette, gis kompensasjon for å leie sivilt.

Kompensasjonen utgjør 75 % av dokumenterte leieutgifter og begrenses i henhold til SPH.²⁴

Det kan kompenseres i tilsvarende tidsrom som leieperioden for militær bolig.

5.6.4.3 Bosted utenfor Norge

Det kan gis pendlerreiser ved besøk til selvstendig bosted utenfor Norge etter pkt. 5.6.3. Dekningen begrenses oppad inntil kroner 4000,- tur/retur. Reiseutgiftene skal legitimeres.

Uttak av reisene kan nyttes fleksibelt, slik at det er mulig å akkumulere inntil 2 tur/retur reiser.

5.6.4.4 Dekning av merutgifter ved skifte av tjenestested innen samme tjenstedistrikt

Tilsatte som endrer tjenestested innen samme tjenstedistrikt beholder eventuell innvilget kompensasjon fra første gangs tilståelse så lenge forholdene ellers tilsier det.

5.7 Tillegg, godtgjøringer og ytelser ved tjenestegjøring, skoler og kurs i utlandet

Ved tjenestegjøring i utlandet opptjenes det ikke pendlerrettigheter som beskrevet for tjenestegjøring i Norge. Disse er i stedet beskrevet i dette punkt.

---

²⁴ SPH pkt. 9.7 § 3 upkt. 3 b) – Særavtale om økonomiske vilkår ved endret tjenestested

5.7.1 Sjøtjeneste på utenlandsk fartøy

Ved beordring til sjøtjeneste på utenlandsk fartøy, skal arbeidsgiver anordne kost og kvarter. Dersom dette ikke er mulig, kompenseres den tilsatte i henhold til SPH.²⁵

5.7.2 Tjeneste i NATO - staber mv

Tilsatte som tjenestegjør ved utenriksstasjoner, herunder FN-delegasjonen i New York, og NATO-staber i utlandet kompenseres etter egen særavtale.²⁶

5.7.3 Tjeneste og skoler/kurs under 6 måneder

Tilsatte kompenseres i henhold til SPH.²⁷

5.7.4 Tjeneste og skoler/kurs fra og med 6 måneder

Tilsatte som tjenestegjør i utlandet ved andre steder enn NATO-staber og utenriksstasjoner i 6 måneder eller mer, herunder skoler/kurs, kompenseres likt som tjeneste i NATO-staber²⁸, med følgende begrensninger:

- Ved varighet under 12 måneder gis ikke ekstra tjenestefri.
- Ved varighet under 24 måneder kompenseres dokumenterte forsendelseskostnader begrenset til hva det koster å sende 25 m³ med lastebil/tog/skip/tilsvarende. Flytting kompenseres ikke.

5.7.5 Lagringsutgifter ved opphold i utdanning i utlandet

Tilsatte som har et opphold i skole/kurs i utlandet får kompensert utgifter til lagring i utlandet. Dette inkluderer transportutgifter til lagringsstedet.

5.7.6 Flytting internt i utlandet

Tilsatte som endrer sted for tjenestegjøring, skoler og kurs og ikke i mellomtiden returnerer til Norge, får kompensert dokumenterte flyttekostnader.

5.7.7 Fri hjemreise ved fartøytjeneste i utlandet

Ved fartøytjeneste i utlandet på minst fire ukers varighet fra fartøyet forlater hjemmehavn, kan det gis kompensasjon for reise hjem til Norge. Toktets varighet bestemmer antall reiser, basert på oppsett i pkt. 5.6.3.1.

Hver reise er begrenset oppad tilsvarende tilsatte som pendler til bolig i utlandet.²⁹

Det er kun dokumenterte billettutgifter som dekkes.

Det er fartøysjefen som i hvert tilfelle avgjør om slik hjemreise kan gis.

Alternativt kan tilsvarende reiser benyttes av familien ved besøk fra Norge. Reiseutgiftene begrenses da oppad til hva den tilsatte selv har krav på.

5.8 FLYTTING

5.8.1 Generelt

Tilsatte får kompensert for dokumenterte flyttekostnader etter særavtale om dekning av flyttekostnader i følgende tilfeller:

- beordring over 365 dager til annet tjenestedistrikt
- endret tjenestedistrikt under tjenestegjøringen
- elever som fullfører flerårige militære utdanninger

---

²⁵ SPH pkt. 9.3 Særavtale om dekning av utgifter til reise og kost utenfor Norge

²⁶ Særavtale om økonomiske vilkår for personell som tjenestegjør ved stasjoner, NATO-staber og andre enheter i utlandet

²⁷ SPH pkt. 9.3 Særavtale om dekning av utgifter til reise og kost utenfor Norge

²⁸ Særavtale om økonomiske vilkår for personell som tjenestegjør ved stasjoner, NATO-staber og andre enheter i utlandet. Gjelder heller ikke tilsatte som forvaltes av intopsavtalen.

²⁹ Pkt 5.6.4.3

Den tilsatte kan velge å flytte tidligere eller senere enn beordringsdato:

- Flytting inntil tre måneder før beordringsdato. I særskilte tilfeller kan det innvilges inntil ett år før beordringsdato. Dette forutsetter forhåndstilsagn om beordring.
- Flytting etter beordringsdato ikke senere enn ett år før beordringens utløp.

Flyttekostnader begrenses til kostnaden ved flytting fra bosted til nytt tjenestested og flyttevolum inntil 70 m³.

Tilsatte som får kompensert for flyttekostnader får normalt ett års bindingstid og kan ikke samtidig gis pendlerrettigheter. Unntatt er samværs- og besøksreiser.

5.8.2 Flytting av husstand etter avdød tilsatt med pålagt endret tjenestested

Ved tilsattes død dekkes husstandens flytting til ønsket bosted i Norge.³⁰

Flytting må skje innen tre år.

5.8.3 Flytting før ny beordring/endring av tjenestedistrikt foreligger

Tilsatte med endret tjenestedistrikt kan gis anledning til å foreta flytting til nytt tjenestedistrikt inntil ett år før ny beordring, dersom spesielle forhold gjør dette nødvendig. DIF skal legge følgende kriterier til grunn for å tilstå forhåndsflytting:

1. Det må foreligge forhåndstilsagn fra beordringsmyndigheten om at den tilsatte får beordring til nytt tjenestedistrikt innen et år.
2. Det må sannsynliggjøres familiære, sosiale eller andre forhold som gjør en tidligere flytting nødvendig.

Innvilget forhåndsflytting medfører rettigheter etter pkt. 5.6 frem til beordringsdato.

5.8.4 Flytting til ønsket bosted

Militært tilsatte kan en gang i løpet av karrieren få dekket flytting til ønsket bosted i Norge.³¹ Dette forutsetter minst 4 års tjeneste før flytting.

Det påløper normalt ett års bindingstid.³² Ved evt. brudd på denne skal flyttekostnader tilbakebetales. Tilsatte gis rett til godtgjøring etter pkt. 5.6 dersom den tilsatte blir ukependler i fm flyttingen. Endres ikke status opprettholdes rettigheter etter pkt. 5.6 ut innvilget periode.

5.8.5 Flytting i forbindelse med fratreden

Tilsatte som fratrer stilling i Forsvaret kompenseres for flyttekostnader³³ etter søknad i følgende tilfeller:

- Militært tilsatte som fratrer ved alderspensjon, eller blir uføretrygdet.
- Tilsatte på T35/38 som har tjenestegjort i minimum 10 år.

Tidsfrist for slike flyttinger er normalt tre måneder etter fratredelse. Sjef DIF kan etter søknad forlenge tidsfristen når sykdom, boligforhold og lignende tilsier det.

5.8.6 Forsendelse ved tiltredelse

Tilsatte som er beordret til nytt tjenestedistrikt og som flytter til uselvstendig bolig (kvarter/hybel), gis kompensasjon for legitimerede forsendelsesutgifter, inkludert evt. forsikring. Uavhengig av boligforhold gjelder dette også tilsatte som får midlertidig beordring av under 365 dagers varighet til nytt tjenestedistrikt.

Dekningen begrenses oppad til maksimalt volum på 25 kubikkmeter.

---

³⁰ Jf. SPH pkt. 9.8 – Særavtale om dekning av flyttekostnader

³¹ Jf. SPH pkt. 9.8 – Særavtale om dekning av flyttekostnader

³² Jf. SPH pkt. 9.8.7 – Særavtale om dekning av flyttekostnader

³³ Jf. SPH pkt. 9.8 – Særavtale om dekning av flyttekostnader

5.8.7 Tvungen flytting

Når større vedlikeholdstiltak eller utrangering/avhending (salg) av Forsvarets boliger gjør det nødvendig at et leieforhold bringes til opphør, skal så langt som mulig leietaker skaffes erstatningsbolig som tilfredsstillers tilsattes/familiens behov. Det kompenseres for dokumenterte flyttekostnader.

5.8.8 Flytting inn/ut av Forsvarets leiebolig ved nådd maksperiode

Tilsatte som må flytte ut av Forsvarets leiebolig etter å nådd maksimumsperiode, får kompensert for dokumenterte flyttekostnader.

5.8.9 Lagring av eiendeler når militær bolig ikke kan skaffes

Tilsatte som beordres til nytt tjenestedistrikt, kan få kompensert for kostnader knyttet til lagring av eiendeler. Dette er i tilfeller når Forsvaret ikke kan tilby militær bolig på beordringsdato. Den tilsatte kan velge om lagring er ved gammelt eller nytt tjenestedistrikt.

Kompensasjonen er begrenset til transportkostnader til og fra lagerstedet og 6 måneders leie og forsikring. FPVS kan i særlige tilfeller dispensere fra tidsfristen i ytterligere inntil 1 ½ år.

5.8.10 Militær bolig ikke innflyttingsklar

Dersom innflytting i tilvist militær bolig ikke er mulig til avtalt tid grunnet arbeidsgivers disposisjoner, og det på grunn av dette påløper merutgifter, dekkes disse merutgiftene i henhold til pkt 5.6.

Den tilsatte med familie skal gis tilbud om messe og kvarter dersom dette er tilgjengelig, men kun der dette er forutsatt nyttet av familie. Enslige tilsatte gis messe og kvarter dersom dette er tilgjengelig.

5.8.11 Flyttereise

5.8.11.1 Generelt

Under flytting som blir fullt kompensert³⁴ avgjør den tilsatte selv hvilket transportmiddel som skal nyttes.

Kost- og nattillegg beregnes på grunnlag av korteste reiserute i Norge, unntatt ved bruk av egen bil, jf. pkt. 5.8.11.3.

5.8.11.2 Bruk av egen bil

Tilsatte som kompenseres for flyttekostnader og nytter egen bil på flyttereisen, gis kilometergodtgjørelse.³⁵ Dette gjelder også kjøretøy nr. 2, når det kjøres av et husstandsmedlem.

---

³⁴ Jf. SPH pkt 9.8 – Særavtale om dekning av flyttekostnader

³⁵ Jf. SPH pkt. 9.2.6 § 6 – Særavtale om dekning av utgifter til reise og kost innenlands

5.8.11.3 Kost-/nattillegg ved bruk av egen bil

Når egen bil nyttes er det i Forsvaret fastsatt følgende regler for utregning av antall nattillegg og kostdøgn ved flyttereiser:

Reisedøgn	KM	Nattillegg	Kostdøgn
1	1-250	0	0
	251-500	0	1
2	501-750	1	1
	751-1000	1	2
3	1001-1250	2	2
	1251-1500	2	3
4	1501-1750	3	3
	1751-2000	3	4
5	2001-2250	4	4
	2251-2500	4	5
6	2501-2750	5	5
	2751-3000	5	6

Tabellen gjelder for husstandsmedlemmer over 12 år.

For barn mellom tre og tolv år utbetales ½ kostgodtgjøring og ½ nattillegg etter samme tabell.

For barn under tre år utbetales ikke kostgodtgjøring og nattillegg, men gis kilometergodtgjørelse som passasjer.³⁶

5.8.11.4 Ekstrareise i forbindelse med flytting

Den tilsatte og eventuelle husstand får dekket nødvendige utgifter med billigste reisemåte til en ekstra reise tur/retur nytt tjenestested i sammenheng med flyttingen.

Gjelder ikke i følgende tilfeller:

- ved flytting til uselvstendig bolig
- ved første gangs beordring

Kost- og nattillegg utbetales ikke under slik ekstrareise.

5.9 Rettigheter etter tjeneste i utlandet

Tilsatte som returnerer fra utlandet som følge av beordring, tilkommer samme kompensasjoner som andre tilsatte.

5.10 Andre godtgjøringer

5.10.1 Tilsatte med uniformsplikt³⁷

Tilsatte som har plikt til å holde seg med uniform tilkommer uniformsgodtgjørelse med en månedlig sats for ivaretagelse av denne. Godtgjøringen er ment å dekke ca. 2/3 av utgiftene, som reguleres i tråd med Forsvarets uniformsutsalgs priser og fastsatte slittingstermer for de enkelte effekter.

³⁶ Jf. SPH pkt. 9.8.6 – Særavtale om dekning av flyttekostnader

³⁷ 25-09-2020 Bestemmelse om uniformer med tilhørende grenvise uniformsbestemmelser

Godtgjørelse utbetales på bakgrunn av tilsettingsforhold og stillingskode/grad med pålagt uniformsplikt.

Ekstra utgifter til uniform som enten påføres som følge av disponering i midlertidig høyere grad eller ved tjeneste hvor det kreves uniformseffekter utover fastsatt uniformsplikt, dekkes av Forsvaret.

Satser er beskrevet i vedlegg 1.

5.10.2 Tilsatte uten uniformsplikt

Tilsatte som ikke har plikt til å holde seg med uniform, får utlevert nødvendige uniformseffekter, og gis ikke godtgjørelse. Arbeidsgiver skal utlevere nødvendig utstyr/-klær til tjeneste til bruk i felt.

5.10.3 Tilskudd til tjenestedrakt/tilsvarende for tros- og livssynstilsatte

Tros- og livssynstilsatte som har behov for spesiell bekledning for å utøve sin primærfunksjon, gis etter søknad kompensasjon for dette ut ifra to-delt sats:

1. Engangssum på inntil kroner 15 000,- ved førstegangs anskaffelse.
2. Månedssum på kroner 100,- som kompensasjon for vedlikehold og fornyelse.

Vernepliktige akademikere inkluderes i dette punkt.

5.10.4 Klesgodtgjøring

Klesgodtgjøring er kompensasjon for nødvendig anskaffelse og vedlikehold av klær som denne spesielle tjenesten fører med seg.

Følgende tilsatte gis månedlig klesgodtgjøring:

- Tjenestegjørende ved HM Kongens adjutantstab – kroner 3800,-
- Sjef for K/S Norge og sjef for HMKG – kroner 1000,-
- Militærassistent hos Forsvarsministeren og Forsvarssjefen – kroner 1000,-
- Adjutant hos Forsvarssjefen/Sjef H/S/L/Sjef FOH – kroner 1000,-
- Kommandanten på Akershus festning – kroner 1000,-
- Plassmajor på Akershus festning – kroner 1000,-

5.10.5 Utgifter til omsorgsarbeid

Det kan gis kompensasjon etter vilkår beskrevet i SPH for utgifter³⁸ til omsorg for barn eller uføre og eldre ved følgende fravær fra hjemmet:

- etter- og videreutdanning
- kurs og konferanser
- øvelser
- fartøytjeneste
- andre pålagte tjenestelige fravær

5.11 Skolemateriell

5.11.1 Elever og stipendiater ved sivile skoler

Militære og sivile elever og stipendiater ved sivile skoler kan kompenseres for utgifter til skolemateriell på inntil kroner 10 000,- per skoleår. Ved kortere studier, forkortes maks kronesum tilsvarende.

Søknad fremsendes gjennom egen DIF. Utgiftene skal dokumenteres og utbetales over lønn.

Beløpet kan utbetales forskuddsvis ved skoleårets begynnelse. Et eventuelt overskudd skal snarest betales tilbake.

I særskilte tilfeller kan det gis kompensasjon utover de begrensninger som er gitt.

---

³⁸ Jf. SPH pkt. 9.11.8 § 8 – Særavtale om permisjon og økonomiske vilkår ved etter- og videreutdanning, kurs mv.

6 Ikrafttredelse

Særavtale om merutgiftsdekning, ulempe- og risikokompensasjon for Forsvaret trer i kraft 2022-08-01. Samtidig settes tidligere avtale av 2015-09-01 ut av kraft.

7 Vedlegg 1 Satstabell uniformsgodtgjørelse

7.1 Uniformsgodtgjørelse for Hæren - satser

- Uniformsgodtgjørelse - full sats Mann per måned kroner 608,-
- Uniformsgodtgjørelse- full sats Kvinne per måned kroner 820,-
- Uniformsgodtgjørelse - redusert sats (uten mørk uniform) Mann per måned kroner 534,-
- Uniformsgodtgjørelse - redusert sats (uten mørk uniform) Kvinne per måned kroner 755,-

7.2 Uniformsgodtgjørelse for Sjøforsvaret- satser

- Uniformsgodtgjørelse - full sats Mann per måned kroner 633,-
- Uniformsgodtgjørelse - full sats Kvinne per måned kroner 844,-
- Uniformsgodtgjørelse - redusert sats (uten messeuniform) Mann per måned kroner 502,-
- Uniformsgodtgjørelse - redusert sats (uten messeuniform) Kvinne per måned kroner 737,-

7.3 Uniformsgodtgjørelse for Luftforsvaret- satser

- Uniformsgodtgjørelse - full sats Mann per måned kroner 425,-
- Uniformsgodtgjørelse - full sats Kvinne per måned kroner 633,-